



Alma mater

Wanneer ik aan mijn afstuderen in de jaren tachtig terugdenk, zie ik een helverlichte collegezaal voor me, mijn ouders ergens in een bank gepropt. Ik ging naar voren om een handtekening op de bul te zetten en daarna stonden we vrij snel op straat, op zoek naar een restaurant. Van mijn alma mater hoorde ik zelden meer iets en mijn medestudenten verloor ik, op een hecht vriendenclubje na, uit het oog. Daar dacht ik aan terug toen ik gisteren de *commencement*, de afstudeerceremonie bijwoonde van de Universiteit van Princeton. Een voltallig orkest speelde toen de hoogleraren aan kwamen lopen gevolgd door de 1.300 studenten van de 'Great Class of 2016', gehuld in toga met baret. Een uitverkoren student, de *valedictorian*, gaf een speech die niet onderdeel was voor die van menig politicus. Ze vertelde welke levenslessen ze hier geleerd had. Refererend aan haar grootvader, die zijn seksuele geaardheid een leven lang geheim had gehouden, koos ze ervoor zich in te zetten voor een wereld waarin iedereen geaccepteerd wordt zoals hij is. Drie leraren van middelbare scholen uit de omgeving werden geëerd, omdat, zo legde de voorzitter uit, zij de kern van waar Princeton voor staat, namelijk goed onderwijs, uitdragen.

Flessenpost uit de VS

Schrijfster Pia de Jong woont met haar gezin in Princeton, in de VS. Ze schrijft wekelijks over wat haar daar opvalt.

Een eredoctoraat ging naar een chirurg, een rolmodel op het gebied van diversiteit. De vader van deze statige man was zijn leven lang conciërge op de universiteit geweest, zijn moeder inwonend huishoudster voor een hoogleraarsgezin. Zelf was hij een van de eerste Afrikaans-Amerikaanse studenten die werden aangenomen. Tranen van ontroering bij de zwarte vrouw naast me, die 35 jaar lang in de universiteitsmensa had gewerkt, en wier dochter nu afstudeerde. Daarna ging iedereen recht op zitten voor de toespraak van de voorzitter. In een sfeer van positief optimisme waar Amerikanen patent op hebben, riep hij op tot een hernieuwing van betrokken burgerschap. Als middel tegen de polarisatie in dit land, als tegengif tegen racisme. „Om als gemeenschap beslissingen te nemen over de toekomst, moeten we elkaar begrijpen, oog hebben voor elkaars standpunt, en ruimte scheppen om het oneens te kunnen

zijn. Daarvoor is het nodig om op nieuwe manieren naar de geschiedenis te kijken, die verschillende mensen en groepen op verschillende manieren geraakt heeft en nog steeds raakt. Voor de meesten van jullie zal de voortdurende relatie met elkaar en deze universiteit de belangrijkste erfenis zijn van jullie studententijd.”

Ten slotte sprak hij de hoop uit hen nog vaak terug te zien.

Terugkomen zullen ze zeker, deze studenten, voor de druk bezochte reünies: met 25.000 bezoekers verdubbelde afgelopen week het inwonertal van Princeton. De jaarlijkse parade van oudstudenten werd aangevoerd door een stramme man die trots een bord droeg: Class of 1923. *Princetonian* ben je voor je leven.

Wij Nederlanders zijn voor een dergelijk vertoon misschien te nuchter. Het kostte me een paar jaar om dergelijke rituelen niet een tikje belachelijk te vinden. Maar steeds meer zie ik de waarde ervan in. Het lijkt me geweldig om terug te keren naar de plek die me heeft gevormd en die de toon zette voor de rest van mijn leven. En daar te luisteren naar een verhaal waarbij ik tranen van ontroering krijg. Het liefst met een lied dat nog lang in mijn hoofd blijft hangen.

Reacties via pdejong@ias.edu